

**STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY
w sprawie przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym
i ograniczania ich skutków**

Rada Ochrony Pracy 24 stycznia 2018 r. wysłuchała informacji na temat przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym i ograniczania ich skutków, zaprezentowanej przez Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy.

Przedstawiono obecną sytuację w Polsce, stwierdzono, że zgodnie z danymi z 31 grudnia 2016 r. ze 1188 zakładów będących potencjalnymi sprawcami poważnej awarii przemysłowej, aż 773 zakłady (tzw. zakłady nie-sevesowskie) nie są objęte wymaganiami prawnymi dotyczącymi przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym (ustawa *Prawo ochrony środowiska* wraz z aktami wykonawczymi). Praktyka wskazuje, że brak takich wymagań w odniesieniu do tych zakładów skutkuje częstszymi awariami i niejednokrotnie znacznie większymi negatywnymi skutkami dla pracowników i społeczeństwa niż w przypadku tzw. zakładów sevesowskich (zakłady zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej).

Ostatnie zmiany prawa UE w dziedzinie poważnych awarii (*Dyrektywa Seveso III*) oprócz zagadnień związanych z klasyfikacją substancji w aspekcie związanego z nimi ryzyka, wskazują na kluczowe kwestie związane z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym oraz spełnianiem wymagań *Konwencji z Aarhus* o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska. Przedstawiono projekt rozporządzenia ministra ds. środowiska dotyczący sposobu ustalania bezpiecznej odległości przy lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, które wprowadzi niezbędne wymagania w prawodawstwie polskim. Podkreślono wagę kwestii bezpieczeństwa społeczeństwa mieszkającego i pracującego w otoczeniu zakładów przemysłowych i wymiany informacji o jego zagrożeniach i sposobach minimalizacji niektórych skutków w przypadku awarii.

Przedstawiono również wyniki projektów badawczo-rozwojowych realizowanych w ramach IV etapu Programu Wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” w Centralnym Instytucie Ochrony Pracy – Państwowym Instytucie Badawczym. Mając na uwadze, że w odniesieniu do przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym i ograniczania ich skutków rozwiązania często są wprowadzane dopiero po wystąpieniu awarii, istotna jest analiza wyprzedzająca zagrożenia nieoczywiste dla zakładów pracy i ich otoczenia. Zaprezentowano wyniki projektów dotyczących analizy zagrożeń pożarowych stwarzanych przez substancje słodzące, substancje powstające w trakcie spalania środków ochrony roślin (w tym drewna poddawane ich działaniu), a także dotyczące parametrów pożarowych i wybuchowych poeksploatacyjnych sorbentów substancji ropopochodnych. Z uwagi na występujące zagrożenia pożarowe z udziałem polimerów i ich kompozytów podkreślono wagę projektów dotyczących opracowania nowych materiałów polimerowych stwarzających mniejsze zagrożenia pożarowe, przy jednoczesnym zachowaniu ich właściwości mechanicznych.

W trakcie dyskusji głos zabrali przedstawiciele Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz członkowie Rady Ochrony Pracy, którzy podkreślili znaczenie i przydatność badań prowadzonych w tym obszarze oraz ważną rolę dobrej współpracy między instytucjami kontrolującymi (Państwowa Inspekcja Pracy, Państwowa Straż Pożarna i Inspekcja Ochrony Środowiska). Podkreślono także konieczność opracowania rozwiązań prawnych w obszarze wyznaczania bezpiecznych odległości dla zakładów stwarzających zagrożenie wystąpieniem poważnej awarii przemysłowej.

Po wysłuchaniu przedstawionej informacji i dyskusji Rada stwierdza, że w odniesieniu do przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym niezbędna jest intensyfikacja działań mających na celu edukację w tym obszarze, promocję właściwych zachowań oraz przygotowanie rozwiązań prawnych dotyczących przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym w zakładach niesevesowskich oraz wsparcie działań w procesie legislacyjnym rozporządzenia dotyczącego wyznaczania bezpiecznych odległości od zakładów stwarzających ryzyko awarii.

W szczególności Rada uznaje za konieczne:

1. Realizację projektów badawczych i rozwojowych w obszarze przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym.
2. Promowanie wiedzy oraz właściwych zachowań dotyczących metod i sposobu przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym.

3. Ustanowienie w prawie wymagań dla zakładów niebezpiecznych dotyczących przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym.
4. Monitorowanie procesu legislacyjnego i planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie wyznaczania bezpiecznych odległości od zakładów stwarzających ryzyko poważnych awarii przemysłowych.

**Przewodniczący
Rady Ochrony Pracy**

Poseł Janusz Śniadek

Warszawa, dnia 26 lutego 2018 r.